

درآمد جهانگردی: چین ۸ میلیارد دلار، ایران...؟

از فریدون فریار

الف- مسافرت هوایی

یکی از مشکلات عمده در زمینه جهانگردی خارجی (و همچنین داخلی) مشکلات موجود درباره امکانات جابجایی مسافر در پروازهای داخلی و خارجی است. در بیشتر فصول سال رزرو جا برای پروازهای داخلی در زمان نزدیک به پرواز مشکل است و هر اندازه عده مسافران بیشتر باشد این دشواری نیز افزون تر می شود. باید خیلی پیش از موعد سفر اقدام به ذخیره سازی جا و خرید بلیت کرد. اگر به هر دلیل قرار باشد پرواز تعویض شود این امر نیز بسیار مشکل خواهد بود. به ویژه اگر برنامه بازدید از شهر مورد نظر کوتاه باشد، مثلاً برای ۲۴ ساعت و یا ۳۶ در نظر گرفته شود یک تأخیر چند ساعته هم برنامه را بهم می ریزد و تغییر تاریخ برگشت و زمان پرواز از شهر مورد نظر برای گروه در فاصله کم بسیار مشکل خواهد بود.

همکاری بیشتر خطوط هواپیمایی داخلی با آژانسهای مسافرتی، ارائه تخفیف های گروهی و ایجاد تسهیلات برای برنامه ریزی سفرهای کوتاه مدت، این مشکلات را کاهش خواهد داد.

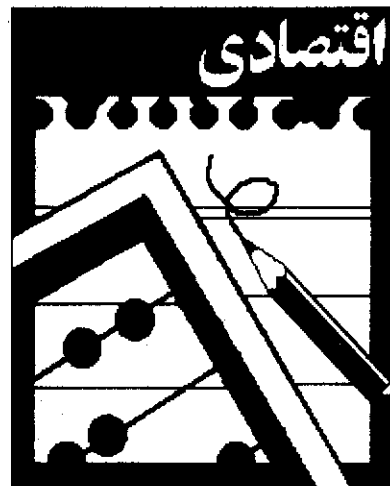
ب- مسافرت زمینی - اتوبوس

در زمینه حمل زمینی در کشورهای پیشرفته دنیا اتوبوسهای ویژه ای برای جابجایی جهانگردان مورد استفاده قرار می دهند که به آن Coach یا Motorcoach می گویند. این نوع اتوبوس دارای پنجره های بسیار بزرگ است. بلندی سطح صندلی

مسافر تا زمین از اتوبوسهای معمولی نیز بیشتر است تا امکان دیدن مناظر بیرون را میسر کند. این نوع اتوبوس علاوه بر تهویه مطبوع و سیستم پخش موزیک، دارای امکانات پخش برنامه های ویدئویی و تلویزیون هم هست. در بعضی از آنها آبدارخانه و توالت و دستشویی نیز تعبیه شده و صندلی های آنها را نیز کاملاً راحت طراحی کرده اند. در حال حاضر کمبود این اتوبوسها یکی از مشکلات مهم جهانگردی ایران است. مسأله مهم دیگر در مسافرت زمینی کمبود امکانات بین راهی است. غذای رستورانهای بین راهی بسیار گران و غیربهداشتی است. در بیشتر کشورهای پیشرفته در صنعت جهانگردی به فاصله های کم مجتمع های میان راهی شامل رستوران، سوپر مارکت پمپ بنزین، تعمیرگاه خودرو امکانات کمک رسانی پزشکی، مهمان سرا، دستشویی و توالت وجود دارد و نرخ غذا و کالانیز بسیار مناسب است. دولت باید با سیاست های تشویقی (از قبیل اعطای وام بانکی و معافیت های مالیاتی) ساخت اینگونه مراکز را کسترش دهد.

راه آهن:

در ایران ماکه بسیار وسیع است و مدت سفرهای زمینی بین دو نقطه گاه از یک روز نیز تجاوز می کند راه آهن به عنوان یک وسیله راحت می تواند مورد استفاده گیرد ولی متأسفانه در حال حاضر بیشتر قطارهای ما غیر مدرن، سرعت آنها کم و امکانات پذیرایی و استراحت آنها محدود است. با خرید لکوموتیوهای تندر و ساخت واگن های مدرن می توان کیفیت سرویس حمل زمینی را بالا برد و کمبود امکانات

در نخستین بخش این گزارش تحلیلی ادامه روند رشد غول آسای صنعت جهانگردی در دنیا را بررسی کردیم و نشان دادیم که در دهه های نخست قرن بیست و یکم این صنعت از لحاظ تولید درآمد و اشتغالزایی در رده مهم ترین رشته ها قرار خواهد گرفت، و برای برخی کشورها منبع بالاترین درآمدهای ارزی و عامل بیشترین ایجاد شغل خواهد بود. همچنین به توانمندی های طبیعی و تاریخی کشورمان برای جلب جهانگردان اشاره ای داشتیم و نشان دادیم از لحاظ مقررات پذیرش مسافر خارجی، هتل و امکانات رفاهی تا چه حد فقیریم.

در این گزارش سایر ضعف ها و کمبودهای کشورمان را در زمینه صنعت جهانگردی مورد تحلیل و بازبینی قرار می دهیم.

ایران و ایالتی گلستان قدس

تهران شهرک عرب، فاز یک خیابان ایران زمین، مرکز تجاری گلستان
 تلفن: ۸۰۹۹۳۹۲ و ۸۰۹۸۸۸۸ فاکس: ۸۰۹۳۹۲۰

هوایی را نیز تا حد زیادی جبران کرد. راه آهن شمال، بویژه از پل ورسک به سمت گرگان چنانچه دارای قطارهای تندرو و مدرن باشد به عنوان یکی از زیباترین مسیرها در جذب مسافر مؤثر خواهد بود.

بده مسافرت دریایی

با توجه به گستردگی سوزهای دریایی کشور (حدود ۲۷۰۰ کیلومتر) و قابل کشتیرانی بودن کارون و اروند رود و وجود جزایر ایرانی در خلیج فارس سفر دریایی می‌تواند جایگاه ویژه برای جلب جهانگرد داشته باشد. در حال حاضر در جنوب بجز بوشهر و لنگه دیگر بندرها پایانه مناسب ندارند. کشتیرانی والفجر ۸ (وابسته به کشتیرانی جمهوری اسلامی) اخیراً کشتی‌های مدرن و تندرو مسافری خریداری کرده و آنها را در خلیج فارس مورد بهره‌برداری قرار داده است. اما مشکلات پایانه‌ای مانع گستردگی سفر دریایی است. گذشته از آن کشور امارات متحده عربی (که بیشترین مسافران ایرانی در منطقه خلیج فارس را دارد) با توجه به مطالبه

ویزای ویژه جهت سفرهای دریایی (ویزای یک ماهه) که برای تهر آن باید مبلغ زیادی پرداخت عملاً مانع گسترش سفرهای دریایی شده است، دولت ایران با توجه به سود سرشاری که کشور مزبور از تجارت و مسافرت ایرانیان می‌برد باید از امارات بخواهد که محدودیت مزبور را برطرف کند.

در شمال نیز کشتی میرزا کوچک خان (متعلق به دریای خزر وابسته به کشتیرانی جمهوری اسلامی) بین نوشهر و انزلی و باکو تردد می‌کند. کشتی مزبور چندان مدرن نیست و امکانات کافی ندارد و سرعت آن نیز کم است، با خرید کشتی‌های مدرن مسافربری در شمال می‌توان گشتهای داخلی بسیار جذاب به راه انداخت و جهانگردان خارجی را هم جذب کرد.

بهرحال باید با اجازه دادن به بخش خصوصی و سرمایه‌داران خارجی (با رعایت مقررات کشورمان) برای سرمایه‌گذاری در بخش مسافرت دریایی، می‌توان امکانات مسافرت در این بخش را بهبود بخشید.^۱

خارجی‌ها بیشتر می‌دانند!

منظور از راهنما، هم راهنمای زنده یا اشخاصی هستند که راهنمایی توره‌های داخلی و خارجی را بر عهده می‌گیرند و هم راهنمای نوشته شده که شامل

جزوه، کتاب، نقشه، بروشورهای در شرح و توضیح آثار تاریخی دیدنی و همچنین تابلوهای راهنمایی خیابانها و محل‌های دیدنی است.

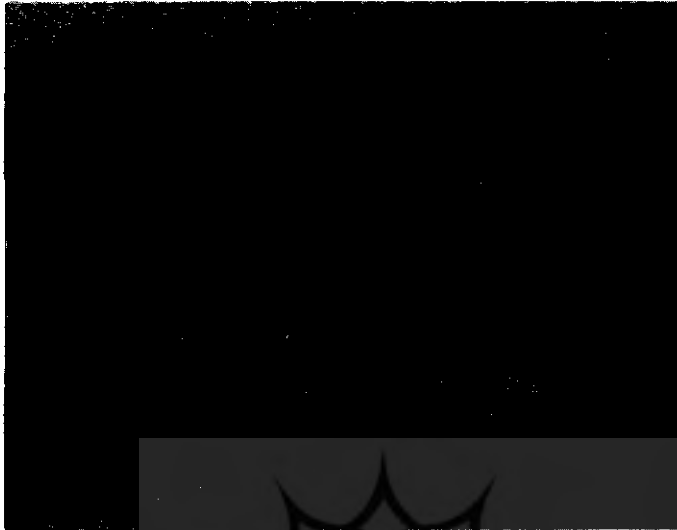
الفراهنمایان توریست

با توجه به گوناگونی شهرها و مکانهای قابل

در خارج از کشور، در سفارتخانه‌ها و یا دفترهای ویژه اینکار، و در کشور خود آن را در فرودگاهها، پایانه‌ها، ایستگاههای راه‌آهن یا دفترهای جهانگردی شهرها در اختیار متقاضیان می‌گذارند.

در حال حاضر نقشه به زبان خارجی برای شهرهای ایران- به جز چند شهر بزرگ وجود ندارد. و تازه اگر هم وجود داشته باشد با توجه به اینکه تابلوهای خیابانها به انگلیسی نوشته نشده برای مسافر کاربرد چندانی نخواهد داشت.

وزارت ارشاد جزوه‌هایی را برای ۱۱ استان از ۲۵ استان کشور چاپ کرده و هر نسخه را در ازاء ۷۰۰۰ ریال (حدود ۱/۵ دلار با حساب نرخ بازار آزاد کنونی دلار) می‌فروشد. توزیع آن نیز گسترده نیست و عملاً بطور مستقیم بدست مسافران خارجی نمی‌رسد. مشتری اصلی آنها آژانسهای مسافرتی هستند که برای طرفهای خارجی خود (بطور محدود با توجه به رایگان بودن) می‌فرستند. همچنین جزوه یا بروشور راهنما برای اکثر قریب به اتفاق نقاط دیدنی کشور به زبان فارسی وجود ندارد، چه رسد به زبانهای

پل خواجو در اصفهان... شاهکاری از معماری ایرانی که خیل عظیمی مشتاق دیدار آن هستند.

بازدید و با توجه به آنکه سرپرستان گروه (تولیدرها) نمی‌توانند اطلاعات بسیار دقیق درباره جزئیات محل بازدید بدهند معمولاً برای هر گشت راهنمای محلی همراه گروه می‌شود تا اطلاعات لازم را درباره محل بازدید در اختیار گروه بگذارد. در شهرهای کوچک ایران از اینگونه راهنمایان خبری نیست و در شهرهای بزرگتر و مراکز استانها نیز بسیاری از آنها اطلاعات درستی از محل مورد بازدید ندارند و بعضاً توضیحاتی می‌دهند که

بیشتر ساخته و پرداخته ذهن خود آنهاست.^۲ و در بسیاری موارد اطلاعات

جهانگردان خارجی بیش از راهنمایان توره‌است. برای رفع این مشکل و افزایش آگاهی راهنمایان محلی باید کلاسهای از سوی وزارت ارشاد یا سازمان میراث فرهنگی تشکیل شود.

بده راهنمای چاپ شده

در همه کشورها سازمانهای متولی جهانگردی اقدام به چاپ انبوه نقشه و راهنمای جاذبه‌های جهانگردی کشور خود می‌کنند و آنها را بطور رایگان

خارجی.^۳

۹- آژانسهای مسافرتی

همچنانکه پیش از این اشاره کردیم با توجه به مطلوبیت جهانی سفر گروهی (تور) نقش آژانسهای مسافرتی در این صنعت بسیار بنیادی است، به نحوی که می‌توان این آژانسها را مهندسین و معماران صنعت جهانگردی قلمداد کرد.

جدول ۱- آمار تأسیس آژانسهای هوایی (عضو سندیکا)

۷۵ تا ۷۱	۷۰	۶۹	۶۸	۶۷	۶۶	۶۵ تا ۶۰	۵۹	۵۸	۵۷ تا
۲۲۰	۵	۲	۱	-	۱	-	۶	۹	۴۱

در ایران صدور مجوز برای این آژانسها و نظارت بر فعالیت آنها را چند سازمان جداگانه انجام می‌دهند، برای صدور بلیت هواپیما سازمان هواپیمایی کشوری و برای دایر کردن توره‌های مسافرتی وزارت ارشاد بر کارها نظارت دارند و اعمال ضابطه می‌کنند. اخیراً هم مقرر شده آژانسها برای برگزاری، توره‌های زیارتی از سازمان حج و زیارت مجوز بگیرند.

تعدد مراکز تصمیم‌گیری برای آژانسهای دروسرها و مشکلاتی را ایجاد می‌کند. در مورد

ادامه در صفحه ۷۵

آژانسهای جهانگردی فعال کشور تنها آمار قابل دسترس کتابچه راهنمای اعضای سندیکای آژانسها است که با توجه به اینکه همه آژانسها عضو این سندیکا نیستند، اطلاعات درج شده در آن کامل نیست. لیکن می توان گفت در حال حاضر ۴۰ آژانس مسافرتی در سراسر کشور دایر است که سابقه تأسیس آنها به پیش از سال ۵۷ می رسد و البته تعدادی از آنها در مصادره بنیادهایی همچون مستضعفان و شهید هستند. صدور مجوز برای تأسیس

هر سال بیش از یک میلیون ایرانی به خارج می روند، اما فقط ۵ هزار نفر از این گروه با تورهای مسافرتی عازم خارج می شوند

۵ هزار نفر از یک میلیون نفر! از دیدگاه اقتصادی، تور صنعت جهانگردی توپ ورودی و تور داخلی برای کشورها اهمیت بیشتری نسبت به تورهای خروجی (که مردم یک کشور می روند تا پول خود را در جانی دیگر خرج کنند) دارد. اگر بخواهیم این دو نوع تور را از نظر اقتصادی مقایسه کنیم باید بگوئیم تورهای ورودی همچون صادرات، و تورهای خارج از کشور همچون واردات است. زیرا در تور داخلی عناصر سازنده تور از داخل

کشور تأمین می شود و در تور خروجی این عناصر متعلق به کشور بیگانه است. بنظر نگارنده تورهای خروجی با اینکه همانند واردات کالا هستند ولی دارای اهمیت ویژه ای هستند که آنگونه که باید، به آنها بها داده نشده و نقش مهم آژانسهای مسافرتی کشور نیز در این زمینه نادیده گرفته شده است. (چون در زمینه قیمت گذاری و نحوه نظارت بر این قبیل تورها در شماره ۶۵ همین ماهنامه صفحات ۱۲ و ۱۳ توضیحاتی داده شده لذا از ورود به این بحث اجتناب کرد. خوانندگان علاقمند را به

تور بسیار محدود است، زیرا علیرغم آنکه آژانس مجوز برگزاری تور را دارد باید برای هر تور داخلی و خارجی مجوز موردی بگیرد و نرخ تور را هم باید وزارت ارشاد تصویب کند. محاسبات نشان داده، ارزش افزوده ای که برای تورهای داخلی در نظر گرفته می شود نسبت به بقیه عرفه ها بسیار کمتر است. لذا انگیزه چندانی برای دایر کردن تورهای داخلی وجود ندارد. بیشتر آژانسها ترجیح می دهند بجای برگزاری تورهای داخل و خروجی (بملاحظ مشکلات فراوان) تور آژانسهای بزرگوارکننده را بفروشد و کمیسیون خود را دریافت کند.

آژانس جدید تا سال ۷۰ با دشواری همراه بود، اما از سال ۷۱ به این سو شمار آنها افزایش ناگهانی پیدا کرد، جدول یک که آمار آژانسها را بر پایه سالهای صدور مجوز نشان می دهد مؤید این نکته نیز هست که ۷۰٪ آژانسهای در تهران و ۳۰٪ در شهرستانها فعالیت می کنند صدور مجوز برای تأسیس برگزاری آژانس بسیار مشکل است. در این زمینه اولویت به آزادگان، جانبازان و خانواده شهدای معظم داده شده است با آنکه ارزش والای اجتماعی افراد مزبور در جامعه اسلامی غیرقابل انکار است ولی این امر بطور ضمنی به معنای انکار لزوم داشتن دانش، تخصص و تجربه در این حرفه است و دست صادرکنندگان مجوز را در صدور آن برای افراد غیر از خانواده های مزبور و دیگر واجدین شرایط نیز باز گذاشته شده است.

بهر حال بیشتر دارندگان مجوزها اکثراً نه تخصصی کافی در این زمینه دارند و نه سرمایه لازم را. در نتیجه مجوز آژانس به عنوان وسیله ای برای معامله و خرید و فروش مورد استفاده قرار می گیرد. با توجه به اینکه مکان دایر کردن آژانس های دارای مجوز از نوع بند الف باید بصورت مغازه، و در طبقه همکف و طبعاً در کنار خیابانهای پر رفت و آمد باشد، بیشترین مبلغ مورد نیاز برای سرمایه گذاری، خرید ملک یا سرقفلی آنست و لذا بیشترین دارندگان این نوع مجوز مجبور به مشارکت با صاحبان سرمایه می شوند و در عمل صاحب مجوز در بیشتر موارد در ازا در یافت مبلغی مجوز خود را واگذار می کند و متأسفانه بسیاری از این خریداران فاقد دانش و تجربه لازم در زمینه صنعت جهانگردی هستند و این یکی از مشکلات کار است و چنین است که در این حرفه نیز مانند بسیاری موارد دیگر دلالی و واسطه گری بیشترین رواج را دارد.

فروش بلیت خارجی با کمیسیون ۹ درصد، و بلیت داخلی با کمیسیون ۵ درصد (که با توجه به افزایش بهای بلیت های داخلی رقم نسبتاً چشمگیری است) برای آژانسها مطلوبیت بیشتری دارد تا برگزاری تور در عمل شمار آژانسهای برگزار کننده

در مورد تورهای ورودی مشکلات بسیار بیشتر است. چون جاذبه های مختلف ایران هنوز برای بیشتر خارجیان شناخته شده نیست. علاوه بر این تبلیغات مینفی و پیشداوری های خلاف نیز، بازاریابی برای جذب جهانگردان به ایران را بسیار دشوار کرده است. مضاف بر این سوار، وقتی هم عده ای برای سفر به کشور ما تشویق می شوند، پس از ورود با مشکلات ویزا، اقامت و سطح پائین سرویس هتلها مشکلات پرواز، راهنما... که قبلاً به آنها اشاره کردیم، مواجه می شود علاوه بر این رقیبان نیرومند دولتی یا شبه دولتی نیز اینکار را مشکل می سازند. با توجه به مجموعه این آژانسها کمتر به تشکیل تورهای ورودی اشتیاق نشان می دهند.

راهنما

(ترانس ایر سابق)

آژانس مسافرتی و توریستی

تهران

تلفن: ۱۳۲۵

صدور بلیت

داخلی و خارجی

تحویل بلیت خارجی

در محل شما

نشانی: تهران، خیابان سپهد قره نی ۲۲۶

کد پستی ۱۵۸۱۵ صندوق پستی ۳۱۶۴

تلفن: ۴-۸۹۱۱۹۱ فاکس: ۸۸۹۲۷۹۱

اقتصادی

مطلب مزبور ارجاع می‌دهیم. یکی از مشکلات مربوط به این تورها همراه کردن یک ناظر از طرف وزارت ارشاد همراه تور بود که همه هزینه وی را باید دایرکنندگان تور می‌پرداختند. پس از درج آن گزارش اعزام این ناظرها متوقف شد.

بهرحال بایسته است که دیدگاههای دولت درباره تورهای خارج از کشور دگرگونی بنیادین یابد و سازمانهای مسئول حمایت از برگزاری تورهای خارجی را همچون تورهای ورودی و داخلی با توجه به دلایل زیر در دستور کار خود قرار دهند تا بخش بیشتری از مسافران خارجی که عده آنها اکنون فقط ۵ هزار نفر از فراتر یک میلیون نفری است که هر سال به خارج سفر می‌کنند، به سفر با تور که هم برای مسافر و هم برای اقتصاد همراه با صرفه‌جویی فراوان است، راغب شوند:

۱. از دیدگاه فرهنگی چون بیشتر افراد تور خانوادگی سفر می‌کنند و در جامعه ایران - بر خلاف باختر زمین - خانواده همچنان هسته و رکن اصلی جامعه است در نتیجه برنامه تور در انطباق با فرهنگ ملی تنظیم می‌شود.
۲. مدیران آژانسها که همه آنها بر پایه کسب‌وکارهای کامل از سوی مسئولان

ذریعتهای برگزیده شده‌اند هم نسبت به موقعیت خود حساس هستند و هم فرهنگ جامعه را درک می‌کنند و در نتیجه برخلاف فرهنگ جامعه حرکت نخواهند کرد.

صورت تور مبالغ شهری (در مقایسه با سرویسهای مشابه) به خارجیان پرداخت می‌شود که هم به نفع مسافر و هم به نفع اقتصاد کشور است. گذشته از این، با توجه به حضور بخشهای دولتی و شبه دولتی در عرصه این فعالیت، و همچنین رقابت‌های موجود، قیمتها بطور غیرمستقیم قابل کنترل خواهد بود.

داخلی پدیده‌ای اشتغال‌زا است و افرادی نیز در آژانسها برای برنامه‌ریزی، ایجاد هماهنگی و ارائه خدمات مشغول کار خواهند شد.

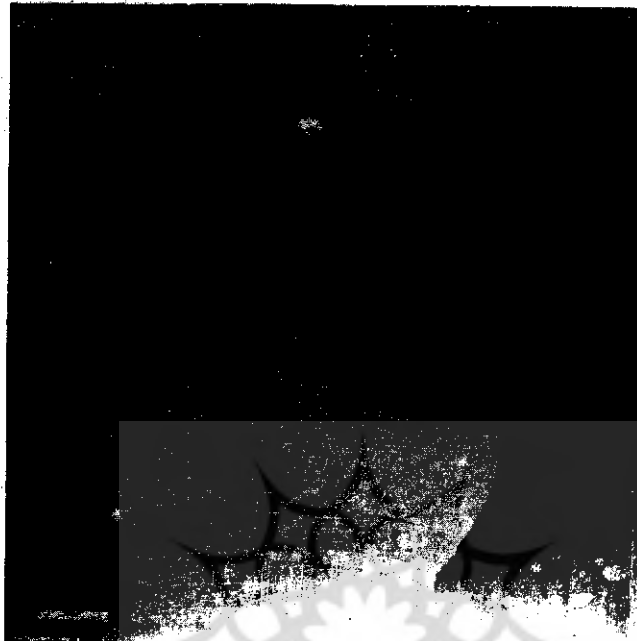
فاصله ما و دیگران...

برای بهبود وضعیت آژانسهای مسافرتی باید زمینه استفاده از تجربیات و دانش دست اندرکاران این صنعت مباحث شود. ایجاد تسهیلات برای صدور مجوز تأسیس آژانسهای مسافرتی و برداشتن مقررات دست و پاگیر راه را برای ورود نیروهای پرتوان باز می‌کند. در پرتو یک رقابت سالم و سازنده صنعت جهانگردی کشور نیز پیشرفت خواهد کرد. بورس‌بازی و خرید و فروش مجوز دردی را دوا نمی‌کند، ارزش یک آژانس مسافری نباید بخاطر مجوز آن، بلکه بلحاظ قابلیت‌های کارکنان آن باشد.

در کشور فرانسه که در زمینه جهانگردی بسیار موفق است در طول سال ۱۹۹۴، تعداد ۲۴۱ آژانس جدید شروع بکار کرده‌اند که تعداد آنها در جدول شماره ۲ نشان داده شده است البته نباید فراموش کرد که فرانسه مقام دوم در صنعت جهانگردی را داراست و شمار آژانسهای مسافرتی و

جهانگردی در کشور آمریکا که مقام نخست در این زمینه را در جهان دارد بیش از ۲۰۰۰۰ هزار است. با توجه به شتاب فراینده در گسترش صنعت جهانگردی و به منظور هنگام شدن با این شتاب و بر کردن فاصله عقب ماندگی، یکی از راهها جلب سرمایه‌های خارجی در این صنعت و شایسته‌های پیوسته به آن است. در این زمینه چین یکی از کشورهای موفق است. برای نمونه این کشور فقط در سال ۱۹۹۵ قرارداد اجرای ۱۷۱ پروژه‌های هتل‌سازی با سرمایه‌گذاری خارجی، و به مبلغ ۹۵۳ ۷۷۰ ۰۰۰ دلار را امضاء کرده است. آمار جدول شماره ۳ نشان دهنده تعداد هتل‌های ساخته شده با سرمایه‌گذاری خارجی است که پس از دوره مائو و برقراری سیاستهای جدید اقتصادی در چین انجام شده است. بد نیست تذکر دهیم از ۲۶۲ هتل شهر پکن که مهمترین شهر توریستی چین نیز هست ۸۰ هتل با سرمایه‌گذاری خارجی ساخته شده است.

در اثر جذب سرمایه‌گذاری خارجی و دیگر مياستهای تشویقی در جذب جهانگردی، چین بین سالهای ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۵ جهش بزرگی داشته است. در سال ۱۹۹۰ چین نیست و پنجمین کشور موفق در پهنه

گنبد زیبای شاهچراغ در شیراز

۴. افرادی که برای نخستین بار به یک کشور خارجی سفر می‌کنند در بسیاری از موارد گرفتار افراد کلاهبردار می‌شوند و حتی رانندگان تاکسی و راهنمایان محلی مبالغ کلانی از آنها دریافت، و آنها را

جدول ۲- تعداد آژانسهای فرانسوی در سال ۹۳ و ۹۴ و عده کارکنان آنها

تعداد آژانسها	۱۹۹۳	۱۹۹۴	افزایش یا کاهش در سال ۹۴ نسبت به سال قبل
آژانسهای غیرفعال اعم از در حال تعطیل یا در حال تأسیس	۳۰۶	۲۳۲	+۲۶
۱ تا ۵ کارمند	۱۵۰۱	۱۷۱۴	+۲۱۳
۶ تا ۱۹ کارمند	۶۱۹	۶۰۹	-۱۰
۲۰ تا ۴۹ کارمند	۱۴۴	۱۴۹	+۵
۵۰ تا ۹۹ کارمند	۲۷	۳۴	+۷
۱۰۰ و بالاتر	۲۷	۲۷	-
جمع کل	۲۵۲۴	۲۷۶۵	+۲۴۱

به هتلهایی نامناسب و با قیمت بالا راهنمایی می‌کنند. تور خروجی نیز همچون تورهای ورودی و

۳. از دیدگاه اقتصادی با توجه به توضیحاتی که در این گفتار آمده است در مسافرت خارج از کشور به

جدول ۳- آمار هتلهای چین در سال ۱۹۹۵

دولتی	مالکیت جمعی	خصوصی	سرمایه مساوی دولتی- خصوصی	سرمایه گذاری مختلط	سرمایه گذاری تخرابی	سرمایه گذاری چینی های خارج کشور	جمع
۲۸۷۸	۲۲۳	۴۸	۲۳	۸۲	۳۹۳	۲۵۳	۳۷۲۰

تکمیل

پانویس ها

۱- از ۶۸۸/۹۰۸ جهانگردی

که در سال ۱۳۷۴ به ایران وارد

شده اند تنها ۲۱۸ نفر از بندر انزلی

(دریای خزر) و ۹/۵۱۵ نفر از بندرهای عباس، لنگه و بوشهر

(خلیج فارس) به کشور وارد شده اند که این عده اندک نمایانگر

کمبود امکانات برای سفرهای دریایی است.

۲- برای نمونه راهنمای یکی از تورها در شیراز وجه تسمیه

نقش رجب را نزدیکی آنجا به قهوه خانه رجب دانسته در حالیکه در

کتاب آثار العجم نوشته فرصت الدوله شیرازی در ۱۰۰ سال پیش

که هنوز دایر کردن قهوه خانه در جاده ها رسم نبوده، نام این محل

نقش رجب ذکر شده است. جالب ترین که وقتی یکی از جهانگردان

درباره وجه تسمیه تخت جمشید سؤال کرده پاسخ شنیده: و در قدیم

اینجا تخت گاه پادشاهان هخامنشی بوده و اتباع کشورهای که تابع

ایران بوده اند برای دادن باج از نقاط مختلف دنیا در اینجا جمع

می شدند و چون به اینجا اشاره می کردند و می گفتند تخت، جمع شد

(اینجا تخت است جمع شوید) در اثر کثرت استعمال بدین معنی

جمشید شد! در اثر شنیدن توضیحاتی از این دست است که بسیاری

از آژانسهای خارجی بویژه ژاپنی و اروپایی بدینسان تور لیدرهای

مطلع هستند و بدین منظور قبل از آمدن بک امتحان (یعنی تعدادی

سؤال در زمینه تاریخ و بناهای تاریخی ایران) از طریق تلفن از آنها

آمار آژانسهای مسافری کشور و هتلهای تفریحی شهرها را بدست آورد.

همچنین هنوز ذهنیت هایی منفی درباره آثار آمدن مسافران خارجی در برخی محافل دولتی و وابسته به دولت حاکم است. پدیده ای است جهانگردانی که به یک کشور وارد می شوند با توجه به موقعیت ها و مقتضیات آن کشور به آنجا سفر می کنند و می دانند باید به مقررات کشور میزبان احترام بگذارند.

این امر درباره بیگانگانی که به ایران وارد می شوند نیز مصداق دارد و افزایش شمار جهانگردان نباید این نگرانی را بوجود آورد که ارزشهای معنوی و ملی زیر پا گذاشته خواهد شد، البته این مشروط به برنامه ریزی صحیح و اجرای دقیق آنها است.

برای اینکه کشور در شمار سرآمدان این صنعت درآید، با توجه به اینکه امکانات بالقوه که همانا

صنعت جهانگردی بود که در سال ۱۹۹۵ به مقام نهم ارتقاء یافته است. جدول شماره ۴ آمار ورود مسافر به چین را در سالهای یاد شده نشان می دهد.

در واقع عده توریست از ۵/۷ میلیون نفر در سال ۱۹۸۰ به بیش از ۴۶ میلیون و سیصد و هشتاد و شش هزار نفر در سال ۹۵ و ارزش دریافتی در همین دوره از ۶۱۷ میلیون دلار به هشت میلیارد و هفتصد و سی سه میلیون دلار رسیده است. نکته قابل توجه در این میان، سرمایه گذاری هنگفت چینی های مقیم کشورهای دیگر (یعنی هنگ کنگ، تایوان، ماکائو) در هتل سازی است که این امر در مورد ایران نیز با توجه به جمعیت قابل توجه مقیم خارج از کشور می تواند مصداق داشته باشد. البته برای دستیابی به این موفقیت، امنیت سرمایه و استقرار قانون و جایگزینی ضوابط بجای سلیقه و روابط از نخستین شرطهاست.

جدول شماره ۴

سال	۱۹۸۰	۱۹۸۵	۱۹۹۰	۱۹۹۴	۱۹۹۵
تعداد مسافر	۵۷۰۲۵۰۰	۱۷/۸۳۲/۱۰۰	۲۷/۴۱۶/۸۰۰	۴۳/۶۸۴/۵۰۰	۴۶/۳۸۶/۵۰۰
ارز بدست آمده (میلیون دلار)	۶۱۷	۱/۲۵۰	۲/۲۱۸	۷/۳۲۳	۸/۷۳۳

برای رساندن ایران به جایگاه شایسته آن در پهنه جهانگردی، تجدید نظر و بازبینی در سیاستهای گذشته ضروری است.

برنامه ریزی برای رشد شتابان در این صنعت نیاز به آمارهای دقیق و

تشریحی دارد. در سالنامه آماری کشور آمار هتلهای جهانگردان خارجی بسیار کلی است. آماری همچون مسافرت های داخلی، بازدید از موزه ها و جاذبه های جهانگردی، آژانسهای مسافرتی یا اشتغال هتلهای تفریحی فصل و شهرها و مسافران خودی و بیگانه، مالکیت بخش دولتی، شبه دولتی و خصوصی در هتلداری و آژانسهای مسافرتی، مسافران خارجی به تفریح شغل و سن، و بسیاری دیگر در دسترس نیست.

آمار مسافران ورودی و خروجی خودی و بیگانه و همچنین اشتغال مهمانخانه ها در فصل های مختلف سال از سوی آنها همگی در اختیار اداره اماکن نیروی انتظامی است. در حالی که برای برنامه ریزی و سرمایه گذاری دستگاههای دولتی و بخش خصوصی دسترسی به این آمار بسیار لازم است. مشاهده شده که همکاری لازم برای ارائه این اطلاعات انجام نمی شود. هنوز در بیشتر سازمانهای دولتی روحیه ای حاکم است که هر نوع آماری را محرمانه می انگارند و برای در دسترس گذاشتن آن نامه رسمی یک سازمان دولتی را درخواست می کنند. نگارنده با چنین مشکلی در هنگام مراجعه به وزارت ارشاد روبرو شد و نتوانست

انجام می دهند و اگر آن شخص قبول شد مسافران خود را می فرستند.

۳- یکی از دوستان نگارنده که در نوروز ۷۶ از ارگ بم بازدید کرده بود می گفت علیرغم این همه تبلیغات در تلویزیون و مطبوعات، در آنجا نه تابلویی وجود داشت که درباره تاریخچه آنجا توضیح بدهد و نه از طرف میراث فرهنگی کسی بود، جزوه و بروشوری هم وجود نداشت.

طبیعت گسترده و گوناگون، آثار تاریخی بسیار و مردمی مهماندوست است، کلیه امکانات و سازمانها و نیروهای کشور باید در این راستا تجهیز شوند و از ساده ترین مسائل، که با فراهم آوردن تابلوهای خیابانها و کوچه ها با القاب لاتین شروع می شود و به چاپ و پخش راهنما و نقشه، خوش برخوردی مأموران سفارتخانه ها، گمرک، گذرنامه و پلیس و برنامه ریزی

برای تربیت نیروی انسانی و سرمایه گذاری داخلی و خارجی برای ساخت هتل، مهمانسرا و پایانه های هوایی و دریایی و... تعمیم می یابد، مورد توجه قرار گیرد.

توجه به این صنعت با توجه به درآمدزایی و اشتغالزایی به ویژه اشتغال نیروهای جوان زمینه ساز پیشرفت هرچه بیشتر کشور خواهد بود. از فرصتهای بالقوه ای که در این زمینه در اختیارمان قرار دارد غفلت

پرستیژ

IATA **پرستیژ** آلانس بین المللی مسافرتی و جهانگردی

اصفهان یکی از زیباترین شهرهای جهان است

باور نمی کنید؟ به شما ثابت خواهیم کرد هم اکنون تصمیم خود را بگیرید و در یکی از آژانسهای مسافرتی و ایرانگردی شهر خود ترتیب مسافرت خود و خانواده محترمتان را به اصفهان بدهید، آلانس مسافرتی پرستیژ اصفهان را لحظه ورود در خدمت شما خواهد بود و زیبایی های شهر خود را بیدریغ توسط راهنمایان مجرب اصفهان به شما نشان خواهد داد تا ثابت شود

اصفهان یکی از زیباترین شهرهای دنیاست

اصفهان: خیابان سعادت آباد - (آزادگان) شماره ۷۰
تلفن: ۶۱۶۱۵۷ - ۶۱۶۱۰۵ - ۰۳۱ - ۶۱۵۶۲۸ - ۰۳۱